

Archeologische Begeleiding, protocol
opgraven

Groote Leij, Hulten
Gemeente Gilze en Rijen

IDDS Archeologie rapport 1452

Colofon

Projectnummer	30961011/52687
In opdracht van	Aannemersbedrijf J. van den Brand
Auteur	drs. Y. Meijer
Redactie	drs. P.A. van den Bos
Versie	1.2
Status	Definitief

Autorisatie

P.A. van den Bos	Senior Archeoloog	11-6-2013	
------------------	-------------------	-----------	--

Goedkeuring

mw. drs. L. Weterings-Korthorst	Regio West-Brabant		
---------------------------------	--------------------	--	--

© IDDS Archeologie
Noordwijk, juni 2013
ISSN 2212-9650

Alle rechten voorbehouden. Niets uit deze uitgave mag worden veeveelvoudigd en/of openbaar gemaakt door middel van druk, fotokopie, microfilm of op welke andere wijze dan ook, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever.

SAMENVATTING:

In opdracht van Aannemersbedrijf J. van den Brand is van 9 tot en met 17 juli 2012 een archeologische begeleiding uitgevoerd in verband met de geplande (her)ontwikkeling van het plangebied aan de Grootte Leij in Hulten, gemeente Gilze en Rijen.

Tijdens de begeleiding zijn geen archeologisch relevante vondsten aangetroffen. Wel zijn er in totaal 17 sporen gedocumenteerd. Het gaat hier om een viertal houten palen met onbekende functie en ouderdom en een natuurlijk stuk hout. Drie sporen bleken recente verstoringen. Drie kuilen met onbekende functie zijn waarschijnlijk van natuurlijke aard. Een stuk muurwerk is mogelijk onderdeel geweest van een hangar uit de tweede wereldoorlog. Ten slotte zijn er vijf greppels aangetroffen van onbekende functie en datering.

Gezien de resultaten van het onderzoek kan worden gesteld dat er geen sprake is van een archeologische vindplaats.

INHOUDSOPGAVE:

ADMINISTRATIEVE GEGEVENS VAN HET PLANGEBIED.....	4
1. INLEIDING	5
1.1. Onderzoekskader.....	5
1.2. Doel- en vraagstellingen van het onderzoek	5
1.3. Ligging van het plangebied	6
2. VOORONDERZOEK.....	7
2.1 Geomorfologie en bodemkunde.....	7
2.2 Historie en cultuurlandschap.....	7
2.3 Archeologie	9
2.4 Verwachting	11
3. WERKWIJZE	12
4. RESULTATEN VAN HET VELDWERK.....	14
4.1. Fysische geografie	14
4.2. Sporen.....	15
4.3. Vondsten	19
5. CONCLUSIE	20
5.1. Beantwoording van de onderzoeksvragen	20
LITERATUUR EN KAARTEN.....	22
LIJST VAN AFKORTINGEN EN BEGRIPPEN	23
BIJLAGEN	
1. Topografische kaart	
2. Werkputtenoverzicht	
3. Allesporenkaart	
4. Greppels op kadaster minuutplan	
5. Sporenlijst	
6. Allesporenkaart op verwachtingskaart	
7. Peridotabel	

Administratieve gegevens van het plangebied

<i>Onderzoeksmeldingsnummer</i>	52687
<i>Toponiem</i>	Groote Leij
<i>Plaats</i>	Hulten
<i>Gemeente</i>	Gilze en Rijen
<i>Provincie</i>	Noord-Brabant
<i>Kaartblad</i>	50E
<i>Coördinaten</i> <i>Centrum</i> <i>Hoekpunten</i>	124900/397540 124693/398161 (NW) 125058/397964 (NO) 124984/397118 (ZO) 124798/396972 (ZW)
<i>Oppervlakte</i>	10 ha
<i>Onderzoekskader</i>	Archeologische begeleiding in het kader van de realisatie van natuurcompensatie
<i>Uitvoerder</i>	IDDS Archeologie Contactpersoon: dhr. P.A. van den Bos Postbus 126 2200 AC Noordwijk (ZH) Tel: 071-4028586 E-mail: pvdbos@idds.nl
<i>Bevoegde overheid</i>	Gemeente Gilze en Rijen Postbus 73 5120 AB Rijen Tel: 016-1290200
<i>Adviseur namens de bevoegde overheid</i>	Regio West-Brabant Contactpersoon: mw. drs. L. Weterings-Korthorst Postbus 503 4870 AM Etten-Leur Tel: 076-5027229
<i>Beheer en plaats van documentatie en vondsten</i>	Provinciaal Depot voor Bodemvondsten van de provincie Noord-Brabant
<i>Uitvoeringsdatum veldwerk</i>	9 t/m 17 juli 2012

1. Inleiding

1.1. Onderzoekskader

In opdracht van Aannemersbedrijf J. van den Brand heeft archeologisch onderzoeksbureau IDDS Archeologie van 9 tot en met 17 juli 2012 een archeologische begeleiding, protocol opgraven uitgevoerd aan de Grootte Leij in Hulten, gemeente Gilze en Rijen. De aanleiding voor dit onderzoek is de realisatie van natuurcompensatie. Deze compensatie houdt in dat er twee meanders worden aangelegd en op een groot deel van het terrein de bovengrond wordt afgegraven om "schraal" grasland te creëren. Hierbij bestaat een kans dat eventueel aanwezige archeologische waarden verstoord of vernietigd worden.

De verwachte verstoringsdiepte bedraagt minder dan 40 cm onder maaiveld. Hoewel volgens de eisen van de gemeente Gilze en Rijen het plangebied daarom vrijgesteld kan worden van nader archeologisch onderzoek, is toch geconcludeerd dat als gevolg van de aftopping van de bodem de bioturbatie in het archeologisch sporenniveau sterk zal toenemen, waardoor de leesbaarheid van het sporenniveau alsnog sterk zal verminderen en de bodem secundair dieper dan 40 cm –mv verstoord zal raken. Bovendien zal door de afgraving het archeologisch sporenniveau bloot worden gelegd, wat kansen biedt om meer inzicht in de archeologie te krijgen van de Tweede Wereldoorlog in het algemeen en de geschiedenis van het vliegveld in het bijzonder.

Voorafgaand aan het archeologisch onderzoek is door de Explosieven Opruimingsdienst Defensie (EOD) een onderzoek uitgevoerd naar verdachte objecten (munitie en explosieven) uit de Tweede Wereldoorlog. De verdachte objecten die de ruimtelijke inrichting in gevaar kunnen brengen zijn geruimd.

Het onderzoek is uitgevoerd conform de Kwaliteitsnorm Nederlandse Archeologie, versie 3.2 (KNA; Centraal College van Deskundigen 2010) en conform het Programma van Eisen (PvE) dat voor dit onderzoek is opgesteld door BAAC bv (Weterings 2011). Het veldwerk is uitgevoerd door Y. Meijer (KNA-archeoloog, projectleider), Y. Henk (KNA-archeoloog), A. Ekelmans (veldarcheoloog). De verantwoordelijke senior archeoloog was P.A. van den Bos.

1.2. Doel- en vraagstellingen van het onderzoek

Het doel van de archeologische begeleiding volgens het protocol Opgraven is het documenteren van gegevens en het veiligstellen van materiaal van vindplaatsen om daarmee informatie te behouden die van belang is voor de kennisvorming over het verleden. Deze informatie dreigt door de voorgenomen bodemingrepen verloren te gaan. Het onderzoek moet, indien mogelijk, resulteren in een archeologische verwachting van aangrenzende percelen.

Om de doelstelling te realiseren dient op de volgende onderzoeksvragen een antwoord te worden gegeven:

- Beschrijf per vindplaats de datering, het complextypen, de aard van de sporen en vondsten, de verspreiding van de sporen en vondsten en de begrenzing van de vindplaats zowel binnen als buiten het onderzoeksgebied.
- Hoe is de bodemopbouw/stratigrafie binnen het onderzoeksgebied en wat is de relatie van de aangetroffen vindplaats met de bodemopbouw? Hoe zag het landschap eruit?
- Zijn er verstoringen aanwezig binnen het onderzoeksgebied? Zo ja, waar bevinden deze zich en in hoeverre hebben deze de vindplaats verstoord?
- Hoe sluiten de resultaten van de archeologische begeleiding aan op de archeologische verwachting zoals die in het vooronderzoek voor de vindplaats is vastgesteld? Hoe is een eventuele afwijking ten opzichte van het vooronderzoek te verklaren?
- Wat is de archeologische verwachting voor het plangebied zelf en voor aangrenzende percelen?

- Wat voegt het uitgevoerde onderzoek toe aan de kennis met betrekking tot de ontginnings- en ontstaansgeschiedenis van Hulten?

1.3. Ligging van het plangebied

Het plangebied bestaat uit deelgebied 1 en 2 (bijlage 1). Deelgebied 1 ligt direct ten oosten van Vliegbasis Gilze-Rijen aan de Burgemeester Ballingsweg. Aan de noordzijde wordt het plangebied begrensd door de Rijksweg N282 en aan de zuid- en oostzijde door de Burgemeester Letschertweg. Deelgebied 2 ligt net ten noorden van de Burgemeester Letschertweg en wordt aan de noordzijde begrensd door het Hultense Bos. In dit deelgebied is alleen grond opgebracht waardoor de bodem intact is gebleven. Deelgebied 2 maakt dan ook geen deel uit van de archeologische begeleiding.

Voorafgaand aan het onderzoek werd het plangebied gebruikt voor agrarische doeleinden (Figuur 1).

Figuur 1: Het plangebied voorafgaand aan het veldwerk (google.maps).

2. Vooronderzoek

Voor het plangebied is in 2011 door BAAC bv een archeologisch bureauonderzoek uitgevoerd (de Boer 2011). Hieronder worden de resultaten van dit onderzoek kort weergegeven. De gegevens zullen zich beperken tot deelgebied 1 (bijlage 1) aangezien er geen begeleiding op deelgebied 2 heeft plaatsgevonden.

2.1 Geomorfologie en bodemkunde

Het plangebied behoort tot het Kempisch hoog, een gebied dat door tektonische activiteit een relatief hoge ligging heeft gekregen. Ten noordoosten van het plangebied ligt een noordwest-zuidoost georiënteerde breuk, de Breuk van Vessem/Feldbiss, die de grens vormt met het tektonisch dalingsgebied van de Roerdalslenk, ook wel Centrale Slenk genoemd. In het vroeg- en middenpleistoceen zijn door de Maas en Rijn grove zanden en grinden afgezet (Formatie van Sterksel), die op het Kempisch Hoog vrij ondiep voorkomen. Nadat de rivieren het gebied hadden verlaten, heeft op het Kempisch Hoog gedurende het midden- en laatpleistoceen periglaciale erosie plaatsgevonden, waardoor het fijnere materiaal van de Formatie van Sterksel werd geërodeerd en het oorspronkelijke fluviatiele reliëf is afgevlakt. Gedurende de ijstijden (glacialen) van met name het Weichselien zijn sedimenten van meer lokale oorsprong (Formatie van Boxtel) afgezet. De afzettingen uit deze periode kunnen globaal worden onderverdeeld in Brabants leem, fluvioperiglaciale afzettingen (smeltwaterafzettingen) en eolische afzettingen (löss en dekzand). Aan het einde van de laatste ijstijd, het Weichselien en in het Holoceen werd het klimaat een stuk milder. Het systeem van ondiepe, verwilderde geulen en beken veranderde hierdoor in meanderende beken, die zich aanvankelijk in het landschap insneden. In de beekdalen werden zand en klei afgezet en vond lokaal veenvorming plaats (Boxtel Formatie; Singraven Laagpakket). Door de toenemende vegetatie kwam een eind aan de natuurlijke zandverstuivingen en raakten de dekzandruggen gefixeerd. Door het toedoen van de mens, door kappen, branden en ontginnen, konden plaatselijk opnieuw verstuivingen optreden (Boxtel Formatie; Kootwijk Laagpakket). Ook de bodemvorming, die door het mildere klimaat op grote schaal plaatsvond, is grotendeels antropogeen beïnvloed.

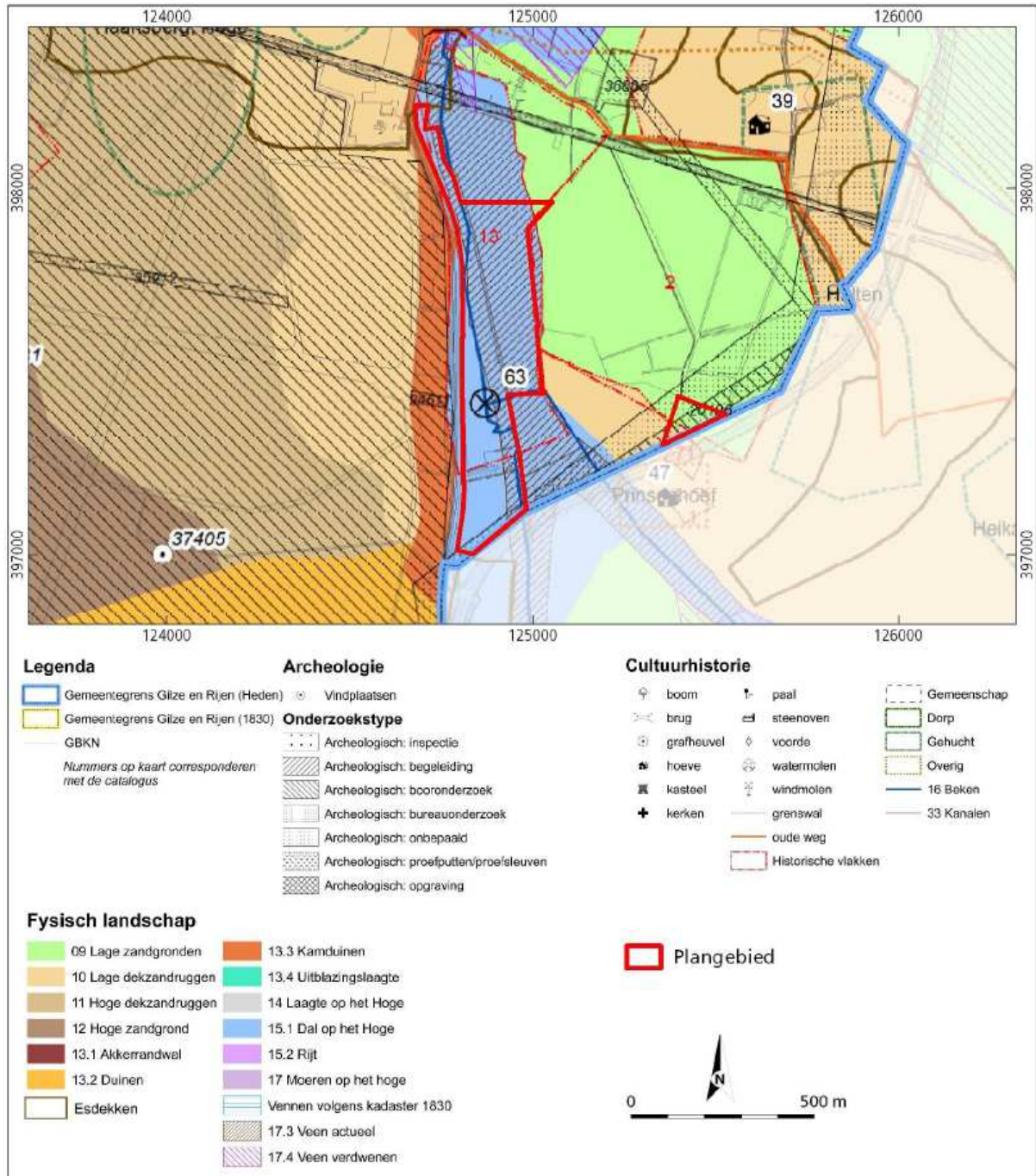
Op de geomorfologische kaart (Figuur 2) is te zien dat deelgebied 1 deel uitmaakt van het beekdal van de Groote Leij en de Hultensche Leij, die in het plangebied samenvloeien (beekdalbodem met veen). Halverwege het plangebied mondt de Hultensche Leij uit in de Groote Leij. In het zuidelijke deel van het plangebied wordt dit beekdal geflankeerd door een glooiing van een beekdalzijde. In het uiterste noordoostelijke deel bevinden zich terrasafzettingsswelingen bedekt met dekzand.

Volgens de bodemkaart komen in het grootste deel van deelgebied 1 beekerdgronden voor, die zijn ontstaan in lemig fijn zand met grof zand en/of grind beginnend tussen 40 cm en 120 cm (en grondwatertrap V. Aan weerszijden van het dal komen veldpodzolgronden voor, die zijn ontstaan in leemarm en zwak lemig fijn zand met grof zand en/of grind beginnend tussen 40 cm en 120 cm en grondwatertrap VI20 of VII21.

2.2 Historie en cultuurlandschap

In het begin van de negentiende eeuw lag deelgebied 1 in het noord-zuid georiënteerde beekdal van de Groote Lei, dat verkaveld was in smalle, oost-west georiënteerde kavels en overwegend in gebruik was als hooiland. Enkele kleinere percelen waren in gebruik als heide, hakhoutbos of waren bebost met dennen. Direct ten westen van het deelgebied bevond zich een smalle noord-zuid georiënteerde strook heide met stuifzandreliëf, die bekend stond als *De Langenberg*.

Ter hoogte van deelgebied 1 mondde Het Klein Leike (of de Hultensche Lei) uit in de Groote Lei. Het Klein Leike maakte vlak voor de samenvloeiing een scherpe bocht naar het westen. Beide beken waren in deze periode al sterk genormaliseerd. Bij de samenkomst van de twee beken heeft in de middeleeuwen een watermolen gestaan. De naam van de hooilanden in het noorden, De Oude Molen, verwijst hier nog naar. De oudste vermelding van de molen dateert uit 1456. Het is niet bekend wanneer de molen is gesloopt of waar de molen precies heeft gestaan.

Figuur 2: Het plangebied met aangegeven het fysisch landschap, cultuurhistorie en archeologie (Weterings 2011)

Op circa 250 m ten oosten van deelgebied 2 lag langs een driehoek van wegen Hulten. De eerste vermelding van dit gehucht dateert uit 1294. De naam Hulten betekent vermoedelijk 'woonplaats bij het hoog opgaand bos'. Vanaf de Prinsenhoef liep in noordwestelijke richting een weg die achtereenvolgens de Hultensche Lei en op de oostgrens van deelgebied 1 de Grootte Lei overstak. Deze weg sloot aan op De Langenbergsche Weg, die parallel aan de westgrens van deelgebied 1 langs De Langenberg liep. Evenwijdig aan deze weg liep lang het zuidelijke deel van de westgrens van deelgebied 1 een tweede weg. In de loop van de tweede helft van de 19^e eeuw is deze weg in noordelijke richting een stuk doorgetrokken. Op ruim 50 m ten noorden van deelgebied 1 bevond zich

de noordwest-zuidoost georiënteerde Grootte Weg van Breda naar 's Bosch (de huidige Rijksweg N282).

In de jaren '20 - '30 van de twintigste eeuw is ten noorden van deelgebied 1 langs de Rijksweg een uitbreiding van het gehucht Hulten gerealiseerd. In deze periode is men ook in het gebied ten westen van deelgebied 1 begonnen met de aanleg van een 'luchtvaartterrein' als uitbreiding van een meer oostelijk gelegen burgervliegveld. Het bos ter hoogte van deelgebied 2 is hierbij deels gekapt. In mei 1940 waren echter alleen de voorbereidende grondwerkzaamheden voltooid toen de Duitsers het gebied bombardeerden. In 1940-1941 werd het vliegveld door de Luftwaffe hersteld. De oude weg langs de westgrens van deelgebied 1 werd daarbij in noordelijke richting verlengd. Tevens werd een weg aangelegd, waarlangs, mogelijk deels ook in deelgebied 1, diverse hangars werden gebouwd. Ook in het zuidelijke en uiterste noordelijke deel van deelgebied 1 bevonden zich hangars. In het bos ten noordoosten van het plangebied lagen diverse munitiedepots. In 1943 werd door de geallieerden grootschalige bombardementen uitgevoerd, die veel schade aanrichtten. Het duurde echter tot 1944 voor de Fliogerhorst werd uitgeschakeld.

Na de Tweede Wereldoorlog is de in de Tweede Wereldoorlog aangelegde weg langs de westgrens van deelgebied 1 een doorgaande weg geworden, de huidige Burgemeester Ballingsweg. Eén van de hangars in het zuidelijke deel van deelgebied 1 is gespaard gebleven (Burgemeester Ballingsweg 7). In deze periode is de aansluiting van de Hultensche Lei op de Grootte Lei in zuidelijke richting verlegd. Het resterende deel van het plangebied is tot op heden onbebouwd gebleven en in gebruik als landbouwgebied. Als gevolg van de gevechtshandelingen in en om de vliegbasis Gilze-Rijen zijn in de bodem aanzienlijke hoeveelheden explosieven in de bodem achtergebleven. In juni 2011 is daarom een explosievenonderzoek voor het terrein uitgevoerd om deze op te sporen, zodat de geplande werkzaamheden veilig kunnen worden uitgevoerd.

De hangar in deelgebied 1, aan de Burgemeester Ballingsweg 7, is in het kader van het Monumenten Inventarisatie Project (MIP) als waardevol pand gekarteerd. Het bosgebied direct ten noordoosten van het plangebied, heideontginning Het Blok, is gekarteerd als historisch-geografisch vlak van redelijk hoge waarde. In dit bos zijn nog funderingsresten van Duitse vliegtuigloodsen aanwezig. In de KennisInfrastructuur CultuurHistorie is het plangebied op de kaart 'ontginningsgeschiedenis' grotendeels als heideontginning gekarteerd. Het uiterste westelijke deel is vanwege de ligging op de grens van de vliegbasis Gilze en Rijen gekarteerd als bebouwde kom. Het gehele gebied behoort tot het Zandgebied Zuid.

2.3 Archeologie

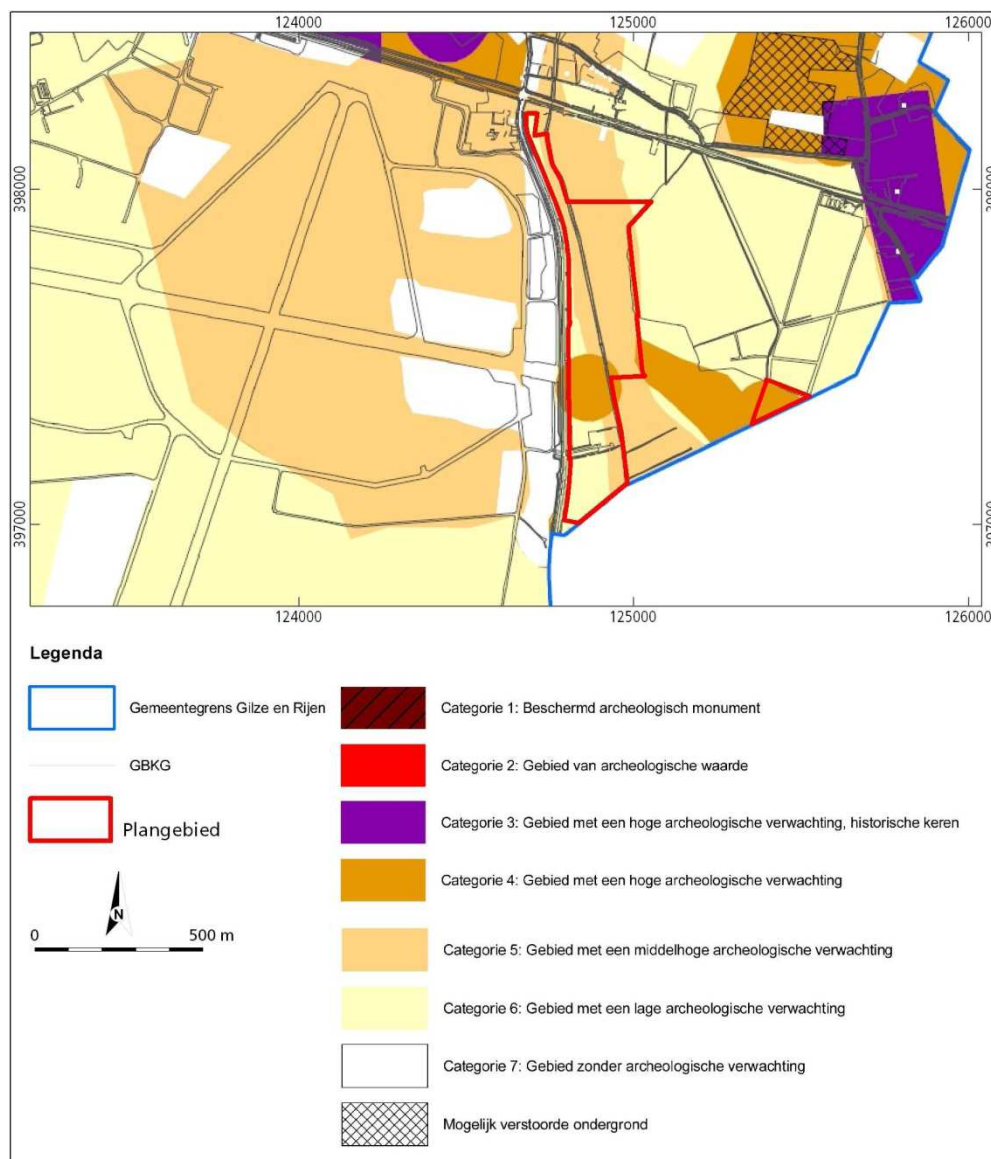
In database van het RCE, ARCHIS II, zijn rond het plangebied binnen een straal van 1 km diverse archeologische vondsten bekend. Ook bevinden zich in de omgeving van het plangebied twee archeologische monumenten (Figuur 2).

Op circa 100 m ten zuiden van het deelgebied 2 bevinden zich rond de boerderij Prinsenhoef diverse waarnemingen en monumenten. Het terrein direct ten zuidoosten van de huidige boerderij is aangewezen als terrein van hoge archeologische waarde, waar zich waarschijnlijk de restanten van een vindplaats uit de late middeleeuwen en /of nieuwe tijd bevindt. Mogelijk bevinden zich op het terrein ook sporen van bewoning uit de steentijd, de ijzertijd en/of de Romeinse tijd (monumentnr. 14922). Het terrein was oorspronkelijk omgracht en is deels opgehoogd. In 1998 is in de gracht bij een booronderzoek een fragment baksteen aangetroffen uit de late middeleeuwen-nieuwe tijd (ARCHIS-waarnemingsnr. 463017). Bij een booronderzoek dat in 2004 door BILAN is uitgevoerd, zijn op het terrein fragmenten handgevormd aardewerk uit de ijzertijd en/of Romeinse tijd en een vuursteen afslag gevonden. Ten westen van dit terrein zijn de resten van een waterput (plaggenput op wagenwiel) met aardewerkfragmenten uit de elfde eeuw aangetroffen (ARCHIS-waarnemingsnr. 37407). Tevens zouden een kelder en een uit kloostermoppen gemetselde keldertrap zijn waargenomen (ARCHIS-waarnemingsnr. 37408).

Op ruim 150 m ten zuidwesten van deelgebied 2 en direct ten zuidoosten van deelgebied 1 bevindt zich een terrein van hoge archeologische waarde, waar zich sporen van begraving en/of bewoning uit de vroege middeleeuwen bevinden (monumentnr. 2099). Op het terrein is een Merovingische pot (mogelijk een urn uit de vroege middeleeuwen-B) gevonden (ARCHISwaarnemingsnr. 37406).

In de periode 2001 tot 2003 is in het kader van de aanleg van de Noordwesttangent (Burgemeester Letschertweg) een archeologisch bureau- en booronderzoek uitgevoerd (onderzoeksmeldingsnr. 20196). Hierbij zijn onder andere direct ten zuiden van beide deelgebieden waarderende boringen gezet. Uit dit onderzoek bleek dat in de omgeving van het plangebied plaatselijk sprake was van een dik cultuurdek en plaatselijk resten van een intact bodemprofiel aanwezig waren. De onverstoorde bodems bestonden uit beekerdgronden in de lagere delen en veldpodzolgronden op de randen van de laagtes. Bij het onderzoek is op ruim 350 m ten noordoosten van deelgebied 2 een fragment Andenne-aardewerk uit de periode 950-1250 n.C. aangetroffen (ARCHISwaarnemingsnr. 425738).

In 2010-2011 is voor het gebied direct ten westen en zuiden van deelgebied 1 en deels in deelgebied 2 een archeologisch bureauonderzoek en verkennend booronderzoek uitgevoerd (onderzoeksmeldingsnr. 43629 en 44771). In het deel van het onderzoeksgebied dat binnen het huidige plangebied valt, zijn humeuze siltige zanden kleilagen met inschakelingen van veen aangetroffen, die geïnterpreteerd zijn als beekafzettingen. Er zijn daarbij twee parallelle geulen onderscheiden. Onder de beekafzettingen bevond zich verspoeld materiaal van de Formaties van Sterksel en Boxtel. Plaatselijk was de top van de C-horizont tot maximaal 50 cm-mv verstoord.

Figuur 3: Uitsnede van de archeologische beleidskaart van de gemeente Gilze en Rijen (Weterings 2011).

2.4 Verwachting

Binnen het plangebied worden verschillende archeologische sporen en structuren verwacht. Omdat deelgebied 1 geheel binnen het beekdal van de Grootte Leij en de Hultensche Leij gelegen is, worden sporen van bewoning niet verwacht, aangezien dergelijke gebieden hiervoor te nat waren. Toch kunnen in dit deelgebied archeologische resten uit het paleolithicum tot nieuwe tijd voorkomen, die gerelateerd zijn aan natte zones. Hierbij moet gedacht worden aan de resten van bijvoorbeeld infrastructuur, gegraven waterwerken en winplaatsen van grondstoffen, e.d. Dit geldt zeker voor de vermoedelijke locatie van de watermolen en de voorde (d.w.z. de kruising van de weg vanaf de Prinsenhoef en de Grootte Lei). Aan een zone van 100 m rond de beekovergang wordt een hoge verwachting voor het paleolithicum tot nieuwe tijd toegekend. Voor een zone van 100 m rond de watermolen wordt een hoge verwachting voor de late middeleeuwen en nieuwe tijd A toegekend.

Voor de overige aan natte zones gerelateerde archeologische resten is de kans klein om deze daadwerkelijk aan te treffen. Derhalve is hiervoor aan het resterende deel een middelhoge verwachting toegekend. Deze resten kunnen zich zowel aan of nabij het oppervlakte als in diepere lagen bevinden. In de Tweede Wereldoorlog maakte deelgebied 1 deel uit van de Fliegerhorst Gilze-Rijen. Als gevolg daarvan zijn verspreid in en rond het plangebied diverse hangars gebouwd en wegen aangelegd. Tevens kunnen in het plangebied diverse verdedigingswerken (loopgraven, schietopstellingen e.d.) zijn aangelegd, waarvan nog resten aanwezig zijn. Een deel van het plangebied is reeds onderzocht, waarbij aan het gebied een lage verwachting is toegekend op de aanwezigheid van archeologische resten.

3. Werkwijze

Het plangebied is ca. 17 ha groot en ingedeeld in deelgebied 1 en 2 (bijlage 1). In deelgebied 2, gelegen in de zuid-oosthoek van het plangebied, werd alleen grond opgebracht. Hier heeft geen archeologische begeleiding plaatsgevonden aangezien de bodem hier niet werd verstoord. In deelgebied 1 is ca. 10 ha archeologisch onderzocht door middel van een begeleiding van de graafwerkzaamheden. De begeleiding is opgedeeld in een deel actief begeleiden, waarbij een archeoloog aanwezig was tijdens het afgraven en een deel passief begeleiden, waarbij het vlak enige tijd na ontgraving werd nagelopen door een archeoloog.

Aan de hand van het PvE (Weterings 2011, paragraaf 6.1) is aangenomen dat slechts die delen waar meer dan alleen de bouwvoor werd ontgraven actief moest worden begeleid. Deze bouwvoor was op de meeste plaatsen niet dikker dan 40 cm wat in het PvE als grens is aangeduid. Deze aanname is echter nooit goed gecommuniceerd met het bevoegd gezag waardoor de gevolgde strategie nooit officieel is goedgekeurd door het bevoegd gezag. Dit heeft tot gevolg gehad dat, achteraf gezien, die delen van het plangebied met een hoge verwachting (de beekovergang en de oude watermolen) passief zijn begeleid waar het bevoegd gezag toch liever een actieve begeleiding had gezien.

Het actieve deel van de begeleiding heeft zich gericht op het ontgraven van de waterloop en twee poelen. De waterloop krijgt het uiterlijk van een meanderende rivier en bestaat uit twee bogen (bijlage 2, Figuur 3). De noordelijke bocht is werkput 1 genoemd en de zuidelijke meanderbocht werkput 2. In werkput 1 is voor het eerste vlak de bouwvoor verwijderd. Dit vlak is aangelegd in een veenpakket op ca. 30 cm-mv (7,80 m+NAP). Het tweede vlak werd op de bodem van de waterloop, ca. 7,30 m+NAP aangelegd.

Figuur 4: De nieuw aangelegde meanderbocht (Foto richting het zuiden).

In werkput 2 werd ook eerst de bouwvoor verwijderd, maar hieronder werd een opgebracht/verstoord zandpakket aangetroffen. Het eerste vlak werd op ca. 40 cm-mv (8,40 m+NAP) aangelegd. In het noordelijk deel van werkput 2 werd het tweede vlak op de bodem van de meanderbocht aangelegd op ca. 7,40 m+NAP. In het zuidelijk deel van werkput 2 werd op 8,00 m+NAP een tussenvlak aangelegd. De twee poelen, werkput 3 en het noorden van werkput 7, zijn zonder tussenvlakken op een diepte van 7,30 m + NAP gebracht. De vlakken zijn laagsgewijs verdiept met behulp van een graafmachine met een gladde bak. De vlakken en sporen zijn gefotografeerd, gedocumenteerd en ingemeten met GPS.

Het passieve deel van de begeleiding heeft zich op de ontgraving van dat deel van het plangebied gericht waar "schraal" grasland moet worden aangelegd. Hiervoor is in deze delen de vruchtbare bouwvoor verwijderd tot op het "schrale" zand, op ongeveer 40 cm onder maaiveld. Bij de inspectie van de vlakken is gebruik gemaakt van een metaaldetector. Het geïnspecteerde vlak en de vondsten zijn ingemeten met GPS. Het deel van het plangebied dat passief is begeleid is ingedeeld in werkput 3 t/m 9 (bijlage 2).

Ten behoeve van de bodemopbouw is in werkput 2 het profiel aan de zuidzijde van de meanderbocht (P1) gedocumenteerd. Tevens is de schuine kant van de meander afgestoken (P2). In werkput 1 bleek een profiel aan de kopse kant van de meander niet mogelijk door de huidige waterloop aan de noordzijde en een grote verstoring aan de zuidzijde van de werkput. In werkput 1 is wel een korte profielstaat (P3) gedocumenteerd. Vondsten zijn met de GPS ingemeten.

4. Resultaten van het veldwerk

4.1. Fysische geografie

In het deel van het plangebied dat passief begeleid is het vlak aangelegd direct onder de bouwvoor. De oorspronkelijke ondergrond was echter op veel plaatsen verstoord (Figuur 5). Mogelijk is dit het gevolg van de aanleg van het vliegveld en de bombardementen die in het gebied hebben plaatsgevonden. Zeker is dat tijdens het zoeken en verwijderen van explosieven, voorafgaand aan de ontgraving, delen van het terrein zijn verstoord. Het terrein is na de oorlog ook geëgaliseerd om in gebruik te worden genomen als landbouwgebied. Al deze dingen hebben bijgedragen aan een sterk verstoord oppervlak. In het passieve deel zijn geen profielen gedocumenteerd gezien het verstoorde karakter van de profielen aldaar. Het is onduidelijk tot hoe diep de verstoringen rijken.

Figuur 5: Verstoorde grond in het deel dat passief is begeleid (werkput 7).

4.1.1. Beschrijving van de profielen

Tijdens het actieve deel van de begeleiding zijn in totaal drie profielen gedocumenteerd (bijlage 3). In werkput 1 (profiel 3) in het noord-oostdeel van het onderzoeksgebied is de bodem als volgt opgebouwd. De bouwvoor bestond uit een laag donkergrijze zeer humeuze zandige leem met wat fragmenten bouwmetaal van ca. 30-40 cm. Daaronder werd een laag donkergrijsbruine venige leem met houtresten aangetroffen, welke overging in donkerbruin iets lemig veen met veel houtresten. Onder dit venige pakket van ca. 40 cm, werd een laag lichtbruin matig siltig zand met leemlagen en plantenresten waargenomen.

In werkput 2 (profiel 1 en 2) in het zuid- en westdeel van het plangebied werd onder de bouwvoor een zandige laag op het venige pakket aangetroffen (Figuur 6). De zandige laag is ca. 40 cm dik en bestond uit een verrommelde laag opgebracht zand. Daaronder ligt een venige laag van 30 cm

waarvan de bovenste 20 cm meer leem bevat dan het veen eronder. In het veen waren nog veel houtresten aanwezig. De dikte van het veenpakket varieert over het plangebied. Richting het noorden lijkt de veenlaag dikker te zijn. Het pakket onder de veenlaag bestaat uit lichtgrijsbruin matig siltig zand met kleibanden en plantenresten. Dit pakket was minimaal 60 cm dik.

Figuur 6: In het zuid- en westdeel van het plangebied werd onder de bouwvoor een zandige laag op het venige pakket aangetroffen. De bouwvoor is hier al verwijderd.

Zoals in het vooronderzoek al bleek uit de geomorfologische kaart ligt het gebied in een beekdal met veenvorming. Het onderste zandpakket met dunne kleibanden behoort tot de afzettingen van de beek. In een klimatologische periode met veel neerslag (het is onbekend wanneer dit was) vervoerde de beek veel water en sediment. Bij hoogwater werd het zand verspoeld, terwijl bij langzamere stroomsnelheden de kleilaagjes werden afgezet. In een rustigere klimatologische periode (waarschijnlijk gaat het hierbij om de periode Bronstijd tot Middeleeuwen) was het gebied gewoon vochtig door een hoge grondwaterstand en kon er onder de broekbossen een laag veen ontstaan. De dikte van de veenpakket is gekoppeld aan het oorspronkelijke relief van het beekdal onder het veenpakket. Toen het klimaat weer veranderde (of de mens meer bomen kapte) kon er bij overstromingen weer klei worden afgezet in en op het veen. Bij werkput 1 is de bouwvoor na ontginning gevormd in dit kleiige veen, bij werkput twee is op het veenpakket een laag zand gestord met daarboven op nog een bouwvoor. Zowel de laag zand, die sterk geroerd is, als de bouwvoor zijn dus van elders aangevoerd.

4.2. Sporen

Tijdens de begeleiding zijn zeventien sporen gedocumenteerd (bijlage 5). Zestien hiervan zijn tijdens de actieve begeleiding aangetroffen en één op het passief begeleid deel van het plangebied (bijlage 3). Het gaat om palen, kuilen, greppels, recente verstoringen en een aantal sporen bleek na onderzoek van natuurlijke aard. Hieronder worden de sporen beschreven.

Figuur 7 : Tijdens het graven van de meanderbochten werden enkele palen aangetroffen. Spoor 1 is een houten paal met een vlakke onderkant. (Foto richting het westen)

4.2.1. Actieve deel begeleiding

Tijdens het graven van de meanderbochten zijn in totaal zestien sporen (S1-15 en 17) waargenomen. Twee hiervan bleken recente verstoringen (spoor 4 en 12). In de noordelijke meander, werkput 1, werden vier houten palen aangetroffen. In het vlak werden meer houtresten waargenomen, maar deze waren voornamelijk van natuurlijke aard (spoor 14). Spoor 1, 2, 3 en 13 leken echter bekapt te zijn. Spoor 1 werd op 7,30 m+NAP aangetroffen, was half rond en had een diameter van 14 cm. De paal is gecoupeerd en bleek nog 14 cm diep aanwezig te zijn en had een vlakke bodem (Figuur 7). Spoor 2 en 3 werden op ca. 7,40 m+NAP waargenomen en hebben een diameter van 15 cm. Door opwellend water konden de palen niet gecoupeerd worden. Spoor 13 werd op 7,35 m+NAP aangetroffen en had een diameter van 12 cm en was nog 20 cm diep. De palen liggen niet bij elkaar en niet op rij (bijlage 3). Door het ontbreken van een datering en een duidelijke context kan de functie en ouderdom van deze paaltjes niet worden bepaald.

In werkput 1 werden ook een aantal grote kuilen met venige vulling waargenomen (S11, 15, 17). De aard van de kuilen is niet duidelijk. Mogelijk zijn ze antropogeen, maar doordat de opvulling schoon is en vrij geleidelijk opgevuld lijkt te zijn is het ook mogelijk dat ze van natuurlijke aard zijn. Tijdens de aanleg van het vlak en het couperen van de sporen is geen vondstmateriaal aangetroffen. De sporen zijn op ca. 7,30 m+NAP aangetroffen in vlak 2.

Spoor 11 (Figuur 8a) is rond van vorm, heeft een diameter van 2,20 m en heeft een komvormige bodem op 60 cm onder vlak 2. De kuil is geleidelijk opgevuld met laagjes licht bruin zand, klei en veen. Spoor 15 (Figuur 8b) is onregelmatig van vorm en blijkt na couperen een onregelmatige bodem te hebben. Het spoor was ca. 5 m lang en 2 m breed. De maximale diepte was 40 cm onder vlak 2. De vulling van het spoor bestond uit donkerbruin veen met houtresten en zandkluiten. Spoor 17 heeft dezelfde venige vulling. Dit spoor was ovaal van vorm en had een diameter van ca. 2 m. De bodem van het spoor was komvormig en lag 60 cm onder vlak 2. Mogelijk zijn de kuilen ontstaan door omgevallen bomen. De gaten die daarbij zijn ontstaan zijn daarna opgevuld met zand, klei en veen.

Het kan niet worden uitgesloten dat de kuilen antropogeen van aard zijn en bijvoorbeeld zijn gegraven voor zandwinning. De geleidelijke vulling van de kuilen spreekt dit echter tegen aangezien zandwinningskuilen meestal direct worden dichtgemaakt om het maaiveld te herstellen.

a

B

Figuur 8: De aard van de kuilen is vermoedelijk natuurlijk. De opvulling is zeer geleidelijk en er is geen vondstmateriaal aangetroffen.

In werkput 2 werden zes greppels (sporen 5 tot en met 10) aangetroffen. Spoor 5 werd in het eerste vlak waargenomen, maar bleek een onderdeel van een recente verstoring te zijn. Bij de aanleg van het tweede vlak werden in totaal vijf greppels aangetroffen. Hiervan hadden er vier (sporen 6, 7, 9 en 10) een oost-west oriëntatie en één een noord-zuid oriëntatie (spoor 8). De noord-zuid georiënteerde greppel (spoor 8) was nog 64 cm breed, nog 28 cm diep en kon over een lengte van 7,80 m gevolgd worden. De greppel was opgevuld met bruin heterogeen zand.

Van de vier greppels met een oost-west richting, waren er twee opgevuld met lichtgrijs zand (sporen 7 en 9) en twee met een donkergrijsbruine venige klei (sporen 6 en 10). Spoor 7 is 1,10 m breed en 22 cm diep. De greppel werd over de hele breedte van de werkput waargenomen, ca. 5 m. Onderin de greppel werd een kleiige humeuze band waargenomen (Figuur 9). Daarna is de greppel opgevuld met lichtgrijs zand. Spoor 9 is gelijk aan spoor 7. Deze greppel is 1,10 m breed en 26 cm diep. Het spoor is met heterogeen zand opgevuld en heeft onderin ook een humeuze, kleiige vulling. De greppels hebben waarschijnlijk een tijd open gelegen voordat ze in één keer met zand zijn gedempt.

Spoor 6 en 10 waren beide nog ca. 60 cm breed en 18 cm diep. De vulling bestond uit een donkergrijsbruin kleiig veen met wat plantenresten (Figuur 10). Mogelijk zijn deze greppels ouder dan de met zand gevulde greppels, maar door het ontbreken van vondstmateriaal uit de sporen is dit onduidelijk. De oriëntatie van de greppels (S6, 7, 9, 10) is haaks op de huidige waterloop De Grootte Leij. Mogelijk hebben de greppels voor de afwatering van het gebied gezorgd, maar met zekerheid is dit niet te zeggen aangezien de greppels maar over een zeer beperkte lengte zijn te volgen.

Het ontbreken van dateerbaar vondstmateriaal uit de greppels maakt het lastig om de sporen te dateren. Op historische kaarten zijn de greppels niet terug te vinden. De oudste kaart die is geraadpleegd is het kadaster minuutplan van 1811-1834 (bijlage 4). Dit zou kunnen betekenen dat de greppels van voor 1834 dateren, maar de vulling van sporen 7 en 9 doet vermoeden dat ze pas recent zijn gedempt. Geconcludeerd kan worden dat zowel de functie als de ouderdom van de greppels onduidelijk blijft.

Figuur 9: Spoor 7 was opgevuld met lichtgrijs zand. Onderin deze greppel werd een kleiige band waargenomen.

Figuur 10: De greppels S6 en S10 hadden een vulling van venige klei.

4.2.2. Passieve deel begeleiding

Gedurende het passieve deel van de begeleiding is slechts één spoor (spoor 16) aangetroffen (Figuur 11). Het gaat om een baksteenfundering die op een houten balk was geplaatst. Er zijn nog vijf lagen baksteen bewaard gebleven. Dit is bij elkaar nog 32 cm hoog. De bakstenen waren oranje en waren 24x10x5 cm. Het formaat, kleur en samenstelling van de baksteen dateren de fundering in de 20^e eeuw gaat. De balk is aan beide zijden recht afgezaagd en is ca. 130x23x8 cm. Op historisch kaartmateriaal is geen bebouwing teruggevonden op deze plaats. Wel is het spoor gevonden op de mogelijke locatie van de middeleeuwse watermolen (bijlage 6). Gezien het recente karakter van de fundering is het niet waarschijnlijk dat het onderdeel van de molen is geweest. Het is dus onduidelijk wat de functie van het muurwerk ik geweest. Mogelijk is het onderdeel van een hangar van de Fliegerhorst Gilze-Rijen uit de tweede wereldoorlog.

Figuur 11: Tijdens het passieve deel van de begeleiding is een deel van een fundering van een gebouw aangetroffen. Foto richting het noordwesten.

4.3. Vondsten

Tijdens het onderzoek zijn geen vondsten geborgen. Het materiaal dat is waargenomen was dermate recent (plastic, beton, etc.) dat het geen archeologische waarde heeft. Tijdens het afzoeken van de vlakken met de metaaldetector zijn slechts (sub)recente¹ en / of sterk verroeste onherkenbare stukken ijzer gevonden. Deze zijn niet meegenomen.

¹ Sub recent = alles tussen 1900-1950; recent = alles na 1950

5. Conclusie

In opdracht van Aannemersbedrijf J. van den Brand is van 9 tot en met 17 juli 2012 een archeologische begeleiding uitgevoerd in verband met de geplande (her)ontwikkeling van het plangebied aan de Groote Leij in Hulten, gemeente Gilze en Rijen.

Tijdens de begeleiding zijn geen archeologisch relevante vondsten aangetroffen. Wel zijn er in totaal 17 sporen gedocumenteerd. Het gaat hier om een viertal losstaande houten palen zonder duidelijke functie of datering en een natuurlijk stuk hout. Drie sporen bleken recente verstoringen. Drie kuilen met onbekende functie zijn waarschijnlijk van natuurlijke aard. Een stuk muurwerk is mogelijk onderdeel geweest van een hangar uit de tweede wereldoorlog. Ten slotte zijn er vijf greppels aangetroffen van onbekende functie en datering.

5.1. Beantwoording van de onderzoeksvragen

- *Beschrijf per vindplaats de datering, het complextyp, de aard van de sporen en vondsten, de verspreiding van de sporen en vondsten en de begrenzing van de vindplaats zowel binnen als buiten het onderzoeksgebied.*

De sporen die zijn aangetroffen zijn voornamelijk recent en / of natuurlijk van aard. Vier losstaande houten palen zijn gedocumenteerd. De palen liggen niet bij elkaar en niet op rij. Door het ontbreken van een datering en een duidelijke context kan de functie en ouderdom van deze paaltjes niet worden bepaald. Een vijftal greppels in werkput 2 zijn van onbekende ouderdom en functie. Hoe deze greppels buiten de werkput verdergaan is onbekend. Een stuk muurwerk is mogelijk onderdeel geweest van een hangar uit de tweede wereldoorlog. Dit is echter niet met zekerheid te stellen.

- *Hoe is de bodemopbouw/stratigrafie binnen het onderzoeksgebied en wat is de relatie van de aangetroffen vindplaats met de bodemopbouw? Hoe zag het landschap eruit?*

De bodemopbouw bestaat globaal uit zandige beekafzettingen met kleibanden, bedekt met een veenpakket. De top van het veenpakket is wederom kleiig wat wijst op een versterkte aanvoer van klei door de beek bij overstromingen en dus mogelijk op ontbossing in het bovenliggende stroomgebied van de beek. Bij de ontginning van het beekdal is de bovenlaag van het veenpakket geploegd of is eerst een pakket zand en een bouwvoor opgebracht.

De natuurlijke vegetatie langs de beek was waarschijnlijk een broekbos. De grote hoeveelheden hout in het veen maar ook een aantal sporen die waarschijnlijk veroorzaakt zijn door omgevallen bomen zijn hiervoor een duidelijke aanwijzing.

De ontginning van het landschap is in eerste instantie blijkbaar gedaan door het aanleggen van greppels, loodrecht op de loop van de beek. De verschillende vullingen van de greppels kunnen wijzen op een verschillende ouderdom maar kunnen ook voortkomen uit verschillend beschikbaar dempingsmateriaal.

- *Zijn er verstoringen aanwezig binnen het onderzoeksgebied? Zo ja, waar bevinden deze zich en in hoeverre hebben deze de vindplaats verstoord?*

In iedere werkput zijn verstoringen aangetroffen. Vooral in het deel dat passief is begeleid zijn deze verstoringen vrij grootschalig. Er is geen vindplaats aangetroffen. Dit is mogelijk het gevolg van alle verstoringen. Echter, er moet ook opgemerkt worden dat bij de passieve begeleiding het vlak al langere tijd open lag. Regen en wind zorgen dan voor een minder goed leesbaar vlak. Ook is het mogelijk dat in het passief te begeleiden deel het vlak net boven het onverstoord archeologische vlak is aangelegd.

- *Hoe sluiten de resultaten van de archeologische begeleiding aan op de archeologische verwachting zoals die in het vooronderzoek voor de vindplaats is vastgesteld? Hoe is een eventuele afwijking ten opzichte van het vooronderzoek te verklaren?*

Er is geen molen aangetroffen en ook geen archeologische resten rond de voorde. Dit kan worden verklaard door het feit dat grote delen van het gebied verstoord waren. Ook is de diepte van de verstoring in de gebieden rond de vermoede plaats van de molen en voorde slechts beperkt.

- *Wat is de archeologische verwachting voor het plangebied zelf en voor aangrenzende percelen?*
Gezien de resultaten van het onderzoek is de archeologische verwachting van het plangebied zelf laag te noemen. Voor aangrenzende percelen kan worden aangenomen dat direct grenzend het huidige plangebied de verwachting ook laag is.
- *Wat voegt het uitgevoerde onderzoek toe aan de kennis met betrekking tot de ontginnings- en ontstaansgeschiedenis van Hulten?*
Gezien de resultaten van het onderzoek zijn hier geen uitspraken over te doen.

Literatuur en kaarten

ANWB, 2005: *ANWB Topografische Atlas Noord-Brabant 1:25000*, Den Haag.

Boer, E. de, 2011: *Gemeente Gilze en Rijen, Plangebied De Grootte Leij te Hulten, Archeologisch bureauonderzoek*, BAAC rapport V-11.0187. 's-Hertogenbosch.

Centraal College van Deskundigen, 2010: *Kwaliteitsnorm Nederlandse Archeologie*, versie 3.2, Gouda.

Moerman, S., 2012: *Plan van aanpak. Grootte Leij in Hulten, gemeente Gilze en Rijen*, Noordwijk (intern rapport, IDDS Archeologie).

Weterings, P., 2011: *Programma van Eisen. Grootte Leij in Hulten, gemeente Gilze en Rijen*, 's-Hertogenbosch (BAAC bv).

Lijst van afkortingen en begrippen

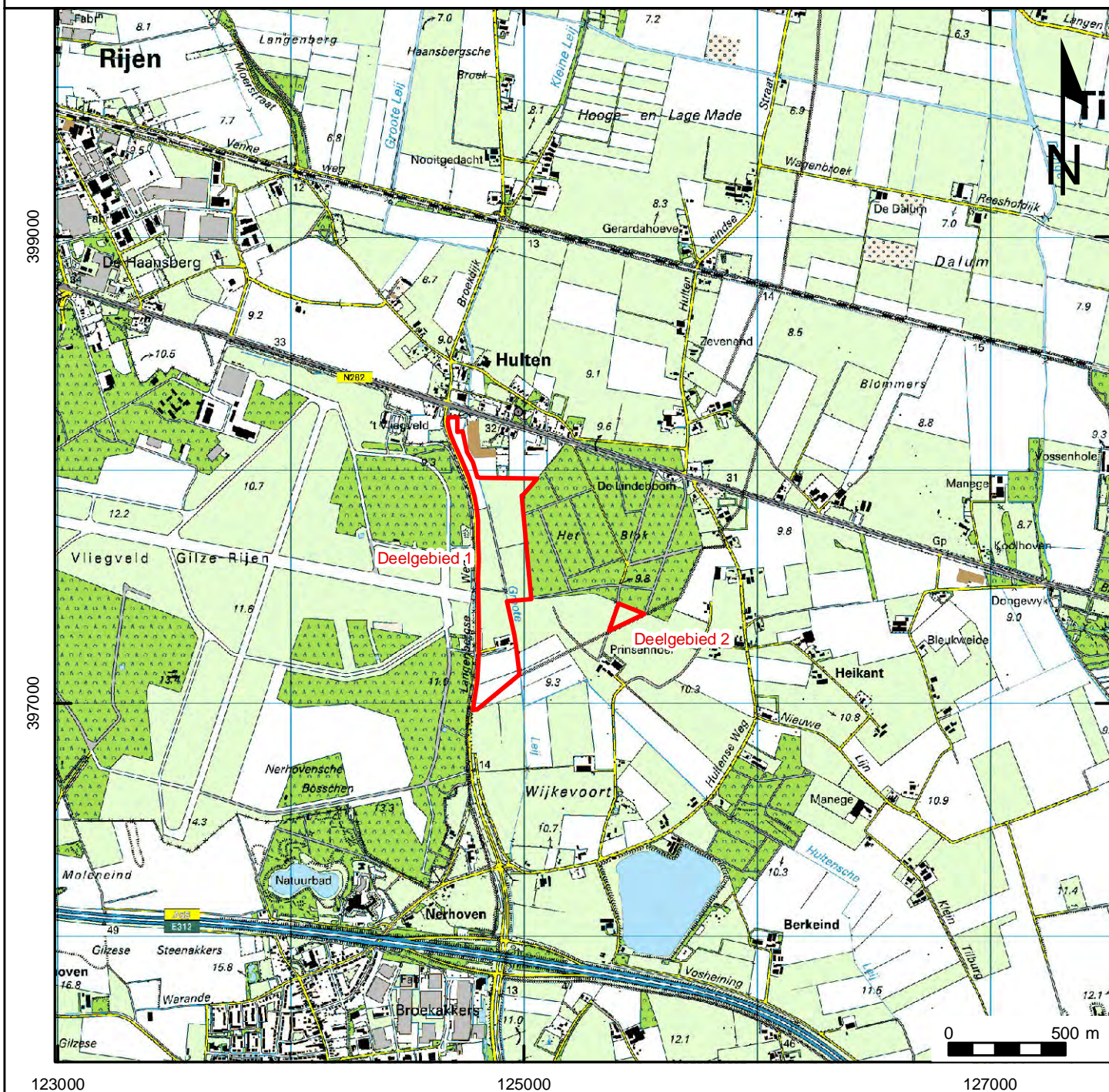
Afkortingen

Archis	Archeologisch Informatie Systeem
AMK	Archeologische Monumenten Kaart
GPS	<i>Global Positioning System</i>
IKAW	Indicatieve Kaart van Archeologische Waarden
KNA	Kwaliteitsnorm Nederlandse Archeologie
mv	maaiveld (het landoppervlak)
NAP	Normaal Amsterdams Peil
PvA	Plan van Aanpak
PvE	Programma van Eisen
RCE	Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed

Verklarende woordenlijst

antropogeen	door menselijke activiteit veroorzaakt of gemaakt
artefact	door de mens vervaardigd voorwerp
Edelmanboor	een handboor voor bodemonderzoek
eerdgrond	grond met een humushoudende minerale bovengrond van meer dan 50 cm, ontstaan door invloed van de mens, vaak gaat het om een esdek
esdek	dikke humeuze laag ontstaan door eeuwenlange bemesting; beschermt de oorspronkelijke bodem tegen ploegen en andere verstoringen
horizont	kenmerkende laag binnen de bodemvorming
humeus	organische stoffen bevattend; bestaande uit resten van planten en dieren in de bodem
leem	samenstelling van meer dan 50% silt, minder dan 50% zand en minder dan 25% klei
podzol	goed ontwikkelde bodem in gebieden met veel neerslag
silt	zeer fijn sediment met grootte 0,002-0,063 mm

Bijlage 1: Topografische kaart

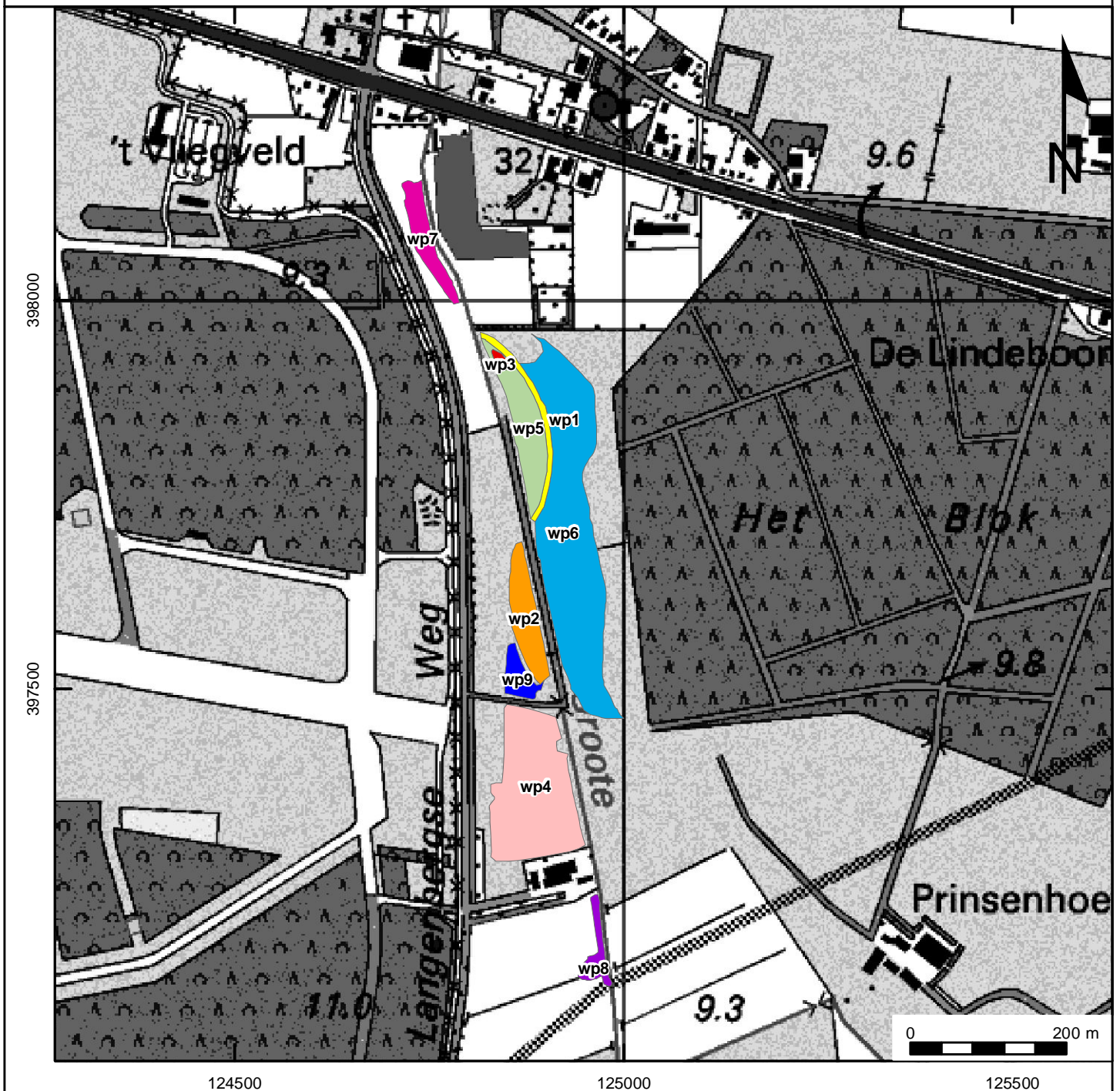
Projectnummer: 30961011
Projectnaam: Gilze-Rijen, De Grooten Leij

Legenda

 Plangebied

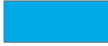

Bijlage 2: Werkputtenoverzicht

Projectnummer: 30961011
Projectnaam: Gilze-Rijen, De Groote Leij

Legenda

	wp1		wp6
	wp2		wp7
	wp3		wp8
	wp4		wp9
	wp5		

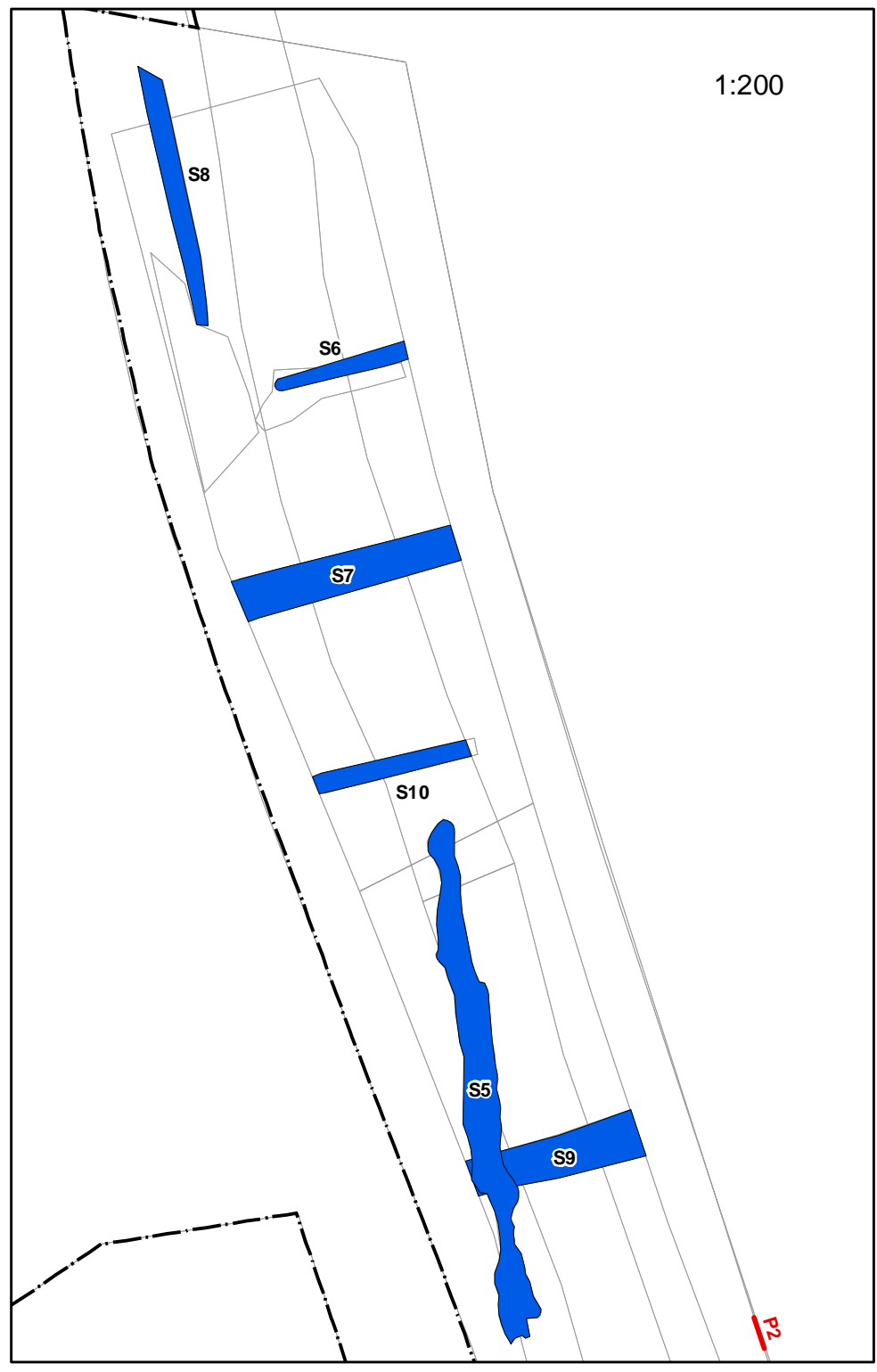
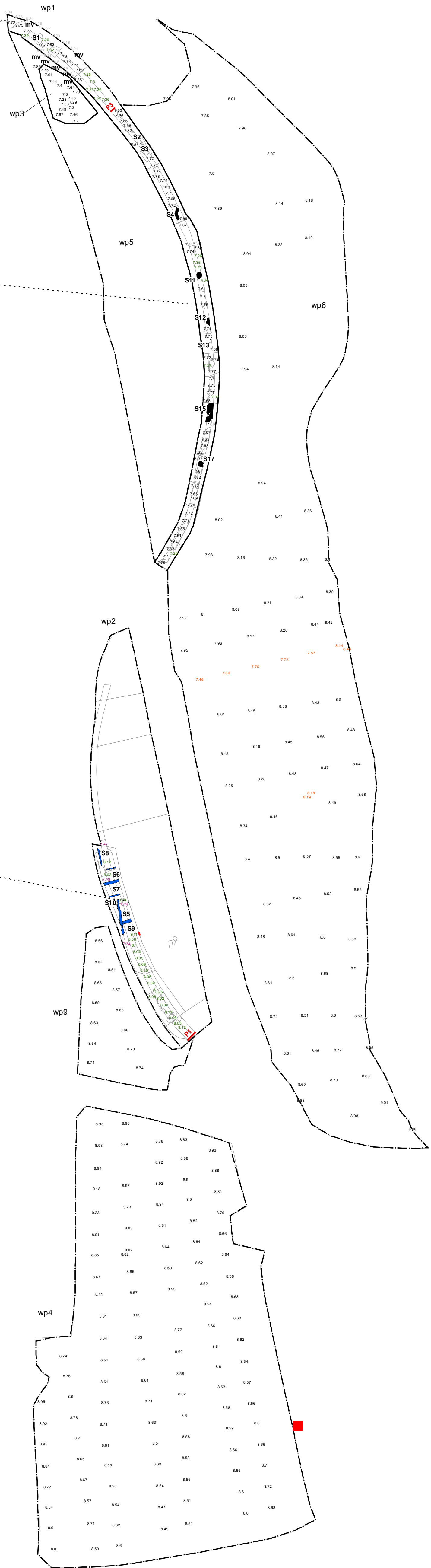
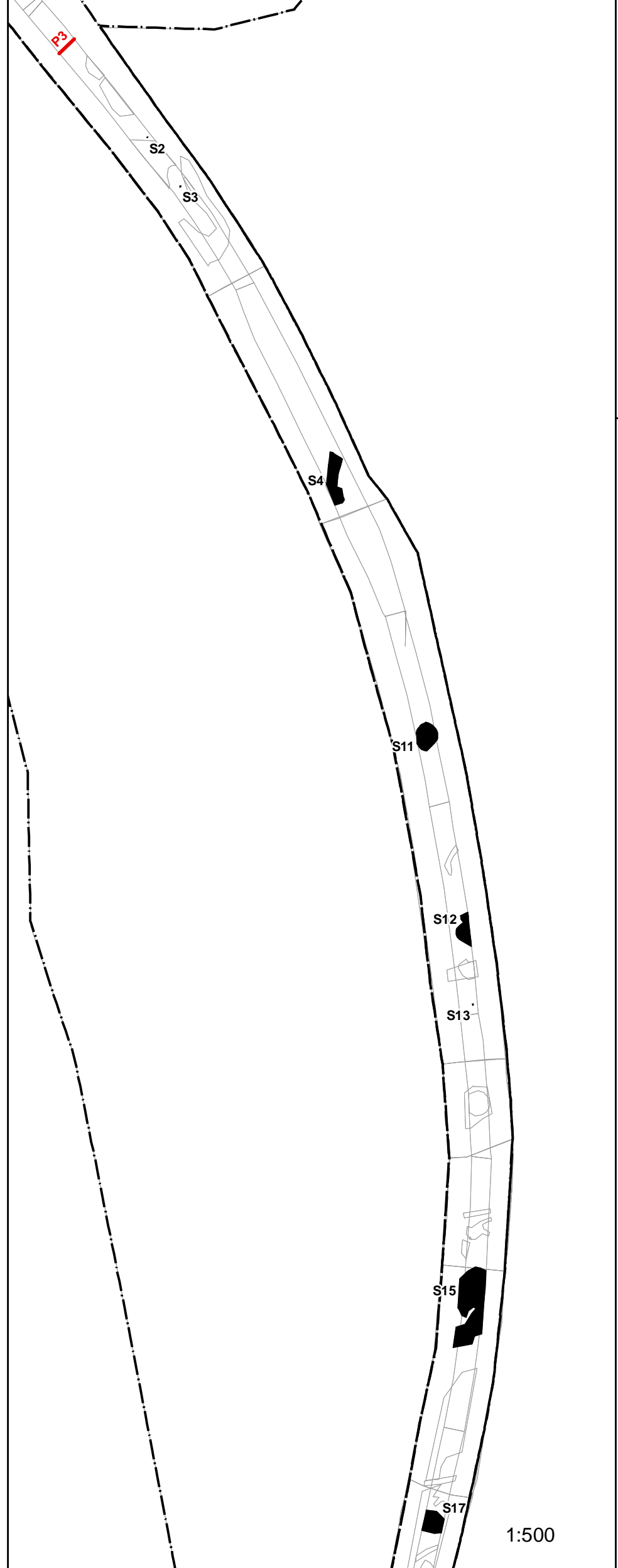
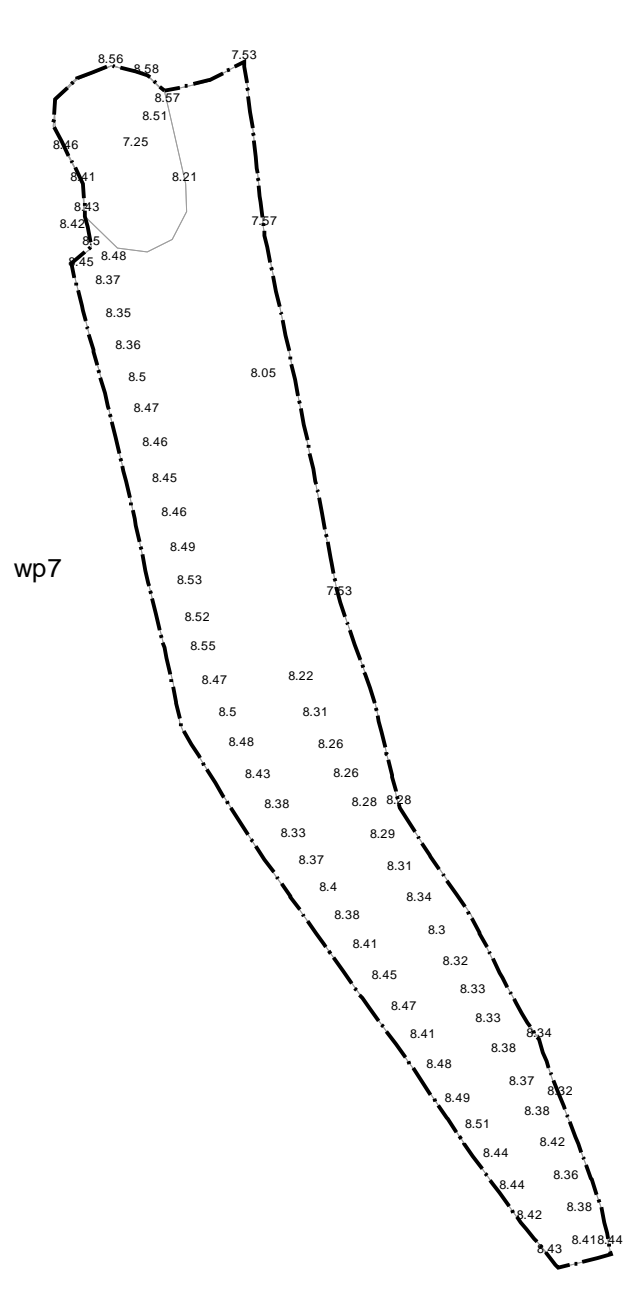
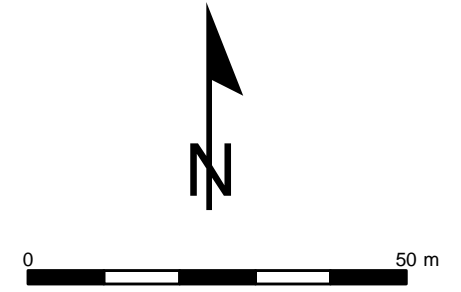

Bijlage 3: Allesporenkaart

Projectnummer: 30961011
Projectnaam: Gilze-Rijen, De Grote Leij

Legenda

- S16 (fundering)
- Profiel
- Spoor (Greppel)
- Spoor
- Werkput

Bijlage 4: Sporen op kadastrakaart minuutplan 1811-1832

Projectnummer: 30961011
Projectnaam: Gilze-Rijen, De Groote Leij

Legenda

- Spoor (Greppel)
- plangebied/werkputten met lagen

Bijlage 5: Sporenlijst

spoor	datum	werkput	vlak	tekenvel	afmetingen vlak		vorm/ contour	vulling	seg	textuur	kleur	org	inluitsels (grootte/aantal etc.)	relatie	interpretatie	coupe (J/N)	NAP	opmerking
					lengte	breedte												
1	9-7-2012	1	2	GPS	14	14	ROND	HT		HT	BRUIN				PAAL	J	7,29	
2	10-7-2012	1	2	GPS	15	15	ROND	HT		HT	BRUIN				PAAL		7,33	
3	10-7-2012	1	2	GPS	10	15	DRIEHOEK	HT		HT	BRUIN				PAAL		7,34	
4	10-7-2012	2	1	GPS			HOEKIG								recente verstoring		7,38	
5	10-7-2012	2	2	GPS			LANGWERPIG								recente verstoring		8,11	
6	11-7-2012	2	2	GPS	500	60	LANGWERPIG	1		VL3	DBR				GREPPEL		8,03	18 cm diep
7	11-7-2012	2	2	GPS	500	110	LANGWERPIG	2		ZS1	LBR	venige kleiband onderin			GREPPEL		8,04	22 cm diep
8	11-7-2012	2	2	GPS	780	64	LANGWERPIG	1		ZS1	BRUIN				GREPPEL		8,12	24 cm diep
9	11-7-2012	2	2	GPS	500	110	LANGWERPIG			ZS1	LBR				GREPPEL		8,11	26 cm diep
10	11-7-2012	2	2	GPS	500	60	LANGWERPIG			VK3	DBRGR				GREPPEL		8,04	18 cm diep
11	12-7-2012	1	1	GPS	220	220	ROND			ZS1	LGR				KUIL		7,34	natuurlijk?, 60 cm diep
12	12-7-2012	1	2	GPS			OVAAL			KLEI/VEENZAN D	BR/GR				recente verstoring		7,34	
13	12-7-2012	1	2	GPS	12	12	HOEKIG			HT	DBR				PAAL		7,37	20 cm diep
14	12-7-2012	1	1	GPS			VIERKANT			HT	DBR				VERVALT		-	blijkt natuurlijk; wortel
15	12-7-2012	1	1	GPS	500	200	AMORF			VL1	DBR				KUIL		7,37	natuurlijk?, 40 cm diep
16	16-7-2012	4	1	GPS	130	23	RECHTHOEKIG			BS/HT	ROOD/DBR				FUNDERING		8,61	
17	16-7-2012	1	2	GPS	200	150	OVAAL			VL1	DBR				KUIL		7,2	natuurlijk, 60 cm diep
1000	9-7-2012	1	1	GPS			INDET								bouwvoor			
1001	11-7-2012	2	1	GPS			INDET			ZS1	LBR				opgebrachte zandlaag			
2000	9-7-2012	1	1	GPS			INDET			VL3	DGRBR				laag			
2001	10-7-2012	1	2	GPS			INDET			VL1	DBR				laag			onder S2000
3000	9-7-2012	1	2	GPS			INDET			ZS2+LEEMBAN DJES	LBR				laag			
3001	11-7-2012	2	P1	GPS			INDET			ZS2	LBR	H2			laag			tussen S2001 en S3000

Bijlage 6: Allesporen op Archeologische Verwachting

Projectnummer: 30961011
Projectnaam: Gilze-Rijen, De Grootte Leij
Legenda

- Spoor
- Werkput
- Plangebied
- Plangebied
- Archeologische verwachting**
- Hoog (molen/voorde)
- Middel (natte context)
- Laag
- Middel (WOII)

Bijlage 7: Periodentabel

